

Asia: VN/22356/2024 ja VN/22354/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi ja valtioneuvoston asetukseksi asbestityötä ja työsuojelun ammattipätevyyttä koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi ja valtioneuvoston asetukseksi, joilla pantaisiin täytäntöön EU:n asbestidirektiiviin tehdyt muutokset. Lisäksi muun muassa työturvallisuuslakiin on ehdotettu muutoksia.

Ensinnä haluamme kiittää valmistelemaa virkahenkilöstöä erittäin hyvin sujuneesta valmistelutyöstä. Olemme kiinnittäneet huomiota lausuntoehdotuksessa muutamaan asiaan:

Työturvallisuuslain 52 §:ää koskevassa muutosehdotus, jonka mukaan rakennuttajan on nimettävä jokaiselle yhteiselle rakennustyömaalle rakennushankkeen luonnetta ja vaativuutta vastaava pätevä turvallisuuskoordinaattori, kaipaa näkemyksemme mukaan tarkennusta. Säädösteksti perustuu käytännössä voimassa olevaan asetukseen rakennustyön turvallisuudesta 5 §:ään, jonka mukaan jokaiseen rakennushankkeeseen on nimettävä vaativuutta vastaava pätevä turvallisuuskoordinaattori.

Pidämme em. ehdotettua uutta 2 momenttia ongelmallisena sen suhteen, että tosiasiallisesti jokaiselle yhteiselle rakennustyömaalle ei ole tarvetta nimetä turvallisuuskoordinaattoria, vaan nimeämisvelvollisuuden pitäisi riippua hankkeen vaativuudesta ja nimenomaisesti siitä, edellyttääkö se suunnittelua ja sen koordinoitua nimenomaan turvallisuuden näkökulmasta. Esimerkiksi yhteinen rakennustyömaa syntyy, kun korjataan saunan panelointi ja samalla sen valaistus, mikäli kohteessa työskentelee kahden eri työnantajan työntekijöitä. Tällainen kohde ei kuitenkaan edellytä turvallisuusmielessä koordinaattorin nimeämistä. Vähintäänkin em. ehdotuksen perustelutekstissä tulisi ottaa kantaa siihen, ettei koordinaattorin nimeäminen ole aina tarpeellista. Valvova viranomaisella on tulkinnut nykytilannetta em. tavoin, joten lainsäädäntöä muutettaessa asia pitäisi korjata vastaamaan tosiasioita.

Asbestia koskevista säädösehdoista:

Perustelumuistion pykäläkohtaisissa perusteluissa koskien 14§:ää ja erityisesti sen toista momenttia, on todettu, että krokidoliittia purettaessa työntekijän on käytettävä kokonaamaria, jossa hengitysilmaa on tuotettava paineilmalaitteella. Luonnoksessa on viitattu myös toisaalla krokidoliitin purkutöihin, joissa olisi otettava huomioon tarkemmat vaatimukset mm. paine-eron ja ilmanvaihdon suhteen. Tämän osalta näkemyksemme on, että asiaa pitäisi tarkentaa koskevan nimenomaan tilannetta, jossa krokidoliitti on ns. murenevassa / pölyävässä muodossa. Toisin sanoen, kun sitä on käytetty ruiskutettuna. Mikäli krokidoliitti on kiinteässä muodossa, kuten esimerkiksi mineriittilevyissä, tällöin ei ole purkutöissä tarvetta käyttää esimerkiksi paineilmalla toimivaa kokonaamaria.

Ehdotuksen 6 § 2 momentin työnantajan koulutuksen/opetuksen uudistamisvelvollisuuden osalta jää näkemyksemme mukaan epäselväksi se, miten arvioidaan velvollisuuden tarve aikataulullisesti tilanteessa, jossa henkilö on palkattu asbestipurkutöihin, eikä hänellä ole osoiteta aiempaa koulutusta. Opetuksen ja ohjauksen uudistamisvelvollisuuden osalta on luonnoksessa esitetty vähintään kolmen vuoden välein tapahtuvasta uudistamisvelvollisuudesta. Koska ehdotukseen ei liity siirtymäsäännöstä, tuleeko opetusta ja ohjausta järjestää heti ennen töiden aloittamista ja vastaavasti, jos henkilön osalta on osoitettavissa, että hän on saanut opetusta ja ohjausta sekä todistuksen siitä, tällöin uudistamisvelvollisuus syntyy vasta viimeistään ennen kuin kolme vuotta on kulunut edellisestä kerrasta.

Yleisesti ottaen pidämme perusteltuna ja hyvänä asiana muutoksia hengityssuojainten tiiveystestausten osalta. Siirtyminen elektronimikroskopian käyttöön parantaa analyysitarkkuutta ja se tosiasiallisesti johtaa näkemyksemme mukaan myös alalla valitettavasti ilmenevien, epäpäteviä analyyseja tekevien poistumiseen.

Haluamme lopuksi ottaa esille kaikkiin voimassa oleviin työturvallisuusmääräyksiin liittyvän huomattavan ankaran rikosoikeudellisen vastuun (RL 47 luku).

Näkemyksemme mukaan meillä on käsillä kaikkeen työturvallisuussäätelyyn liittyvä rangaistusvastuun järjestelmätason ongelma, joka tulisi selvittää mahdollisimman pikaisesti. Oikeusministeriön toimesta tulisi laatia selvitys työturvallisuusvelvollisuuksien rangaistusvastuun aineellisesta laajuudesta ja arvioida kokonaisuus erityisesti esihenkilöiden oikeusturvan näkökulmasta sekä tehdä ehdotus asianomaisiin säännöksiin tarvittavista muutoksista.

Wartiovaara Ville
Rakennusteollisuus RT ry